

Gmina Tyczyn

Nr 1 (655)
28.01 – 24.02.2024 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

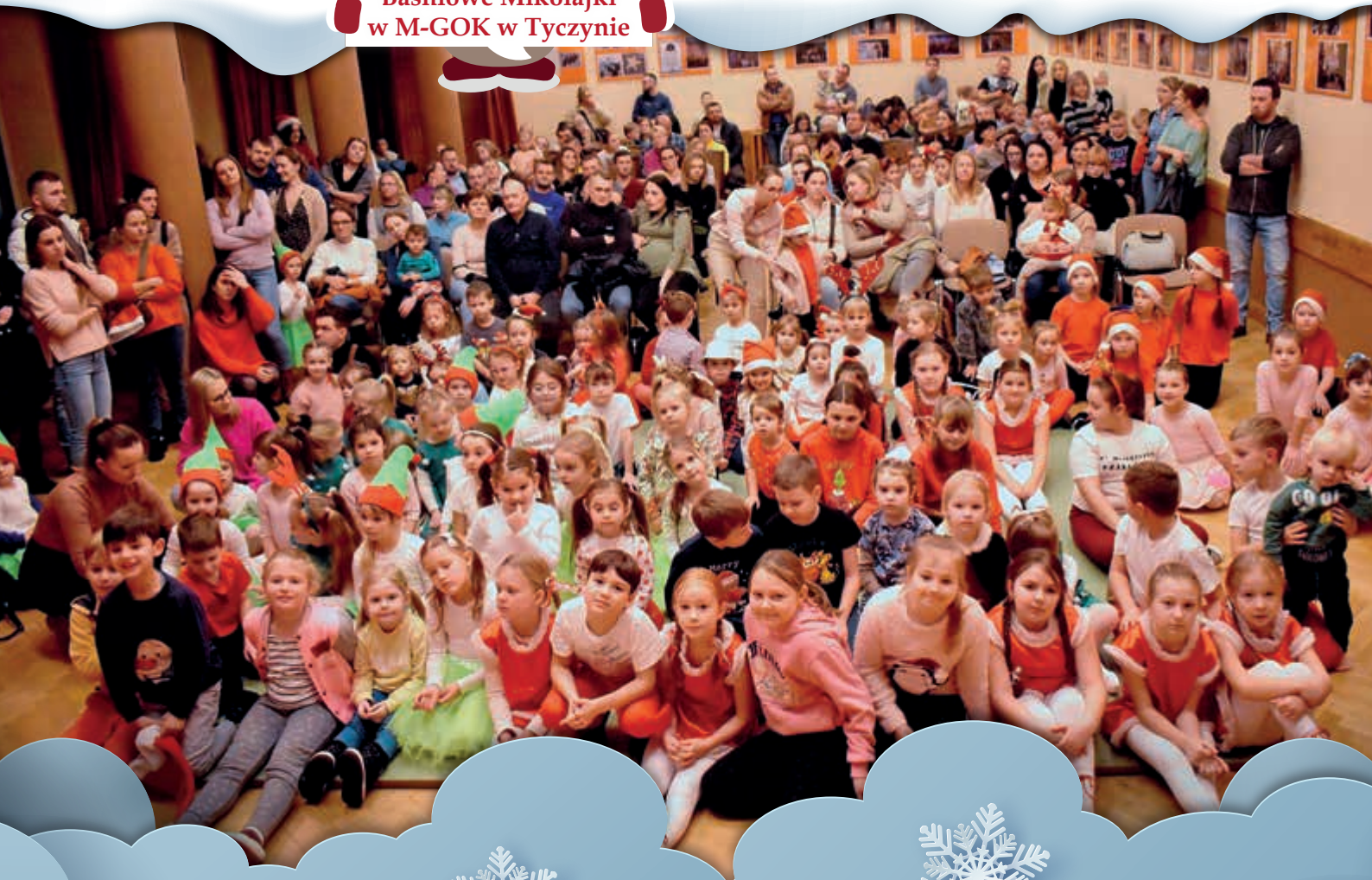
Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Baśniowe Mikołajki
w M-GOK w Tyczynie

W numerze:

- Relacje z grudniowych sesji Rady Miejskiej
- Wywiad z Heleną Szpalą – emerytowaną nauczycielką SP w Borku Starym
- O jasełkach i koncertach kolęd
- Informacje ze szkół i instytucji
- Zaproszenia na lutowe spotkania kulturalne

Koncert Kolęd w M-GOK w Tyczynie

w wykonaniu dzieci z przedszkola sióstr dominikanek,
Zespołu Śpiewaczego Tyczyniacy, Kapeli Wójta Tycznera
i uczniów Zespołu Szkół w Tyczynie

Uczestnicy koncertu

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

14 grudnia 2023 r. odbyła się LXVIII – nadzwyczajna - sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

● **Zmiany uchwały nr LXV.428.23 RM w Tyczynie z dnia 14 września 2023 r. w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.**

Gmina Tyczyn otrzymała wstępną promesę z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków *Polski Ład* zgodnie ze złożonym wnioskiem przez Klasztor Dominikanów w Borku Starym z przeznaczeniem na konserwację i restaurację ołtarza głównego w kościele pw. Matki Bożej Wniebowziętej w Borku Starym - etap I. Zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie przewidywany okres realizacji inwestycji będzie trwał minimum 12 miesięcy. W grudniu ub.r. beneficjent planował rozpoczęcie procedury zakupowej w celu wyłonienia wykonawcy zadania z terminem wykonania 13 miesięcy od dnia zawarcia umowy, dlatego konieczne było przesunięcie środków na lata 2024-2025.

● **Zmiany uchwały nr LXV.429.23 RM w Tyczynie z dnia 14 września 2023 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania na dotację dla Klasztoru Dominikanów w Borku Starym na konserwację i restaurację ołtarza głównego w kościele p.w. Matki Bożej Wniebowziętej w Borku Stary etap I.** W związku ze zmianą uchwały nr LXV.428.23 RM w Tyczynie z dnia 14 września 2023 r. w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w której zmiana dotyczy okresu finansowania zadania z lat 2023-2024 na okres 2024-2025, konieczna jest zmiana niniejszej uchwały w celu zabezpieczenia środków na właściwy okres realizacji zadania.

● **Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 1/2022 terenów położonych w Hermanowej i Tyczynie.** W Hermanowej teren objęty ww. planem obejmuje ok. 2,7 ha, a w Tyczynie ok. 12,5 ha. Głównym celem planu jest uregulowanie zasad zagospodarowania terenów według aktualnych wymogów prawnych zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan służy uporządkowaniu przestrzeni objętych planem miejscowym, wyznaczeniu struktury funkcjonalno-przestrzennej, określeniu właściwych parametrów dla nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz przemysłowej na terenach jeszcze niezabudowanych, a także zapewnieniu ochrony historycznej struktury przestrzennej oraz elementów zabytkowych. Ponadto celem jest stworzenie spójnej przestrzeni, w której przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań zostanie utrzymana jednorodność przeznaczenia w wyznaczonych kwartałach zabudowy. Dzięki temu wykształcą się dogodne warunki do rozwoju działalności odpowiadającej potrzebom mieszkańców.

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2023 r.**

● **Zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

28 grudnia 2023 r. odbyła się LXIX sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

● **Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn na lata 2024-2028.** Wyżej wymieniony program określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6. ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W programie przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2019-2023. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy, o której mowa powyżej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

● **Uchwalenia XVI zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.** Obszar XVI zmiany ma powierzchnię około 8,62 ha i położony jest w północno-wschodniej części gminy w miejscowości Kielnarowa, pomiędzy granicą administracyjną gminy a drogą powiatową nr 1400R. Obszar ten usytuowany jest w sąsiedztwie terenów zainwestowanych (zabudowa mieszkaniowa, tereny rekreacji i sportu), a także użytków rolnych oraz leśnych. Teren w większości stanowi użytki rolne, na których zaniechano działalności rolniczej; występują tu liczne zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Część terenu stanowią grunty rolne klasy III wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Przez teren objęty analizą przebiegają takie sieci infrastruktury technicznej, jak: kanalizacyjne i wodociągowe oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne. Analizowany teren stanowi obszary otwarte, w większej części niezabudowane (na terenie zlokalizowany jest jeden budynek mieszkalny).

● **Zmiany uchwały nr VII/48/11 RM w Tyczynie z 29 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Tyczyn, udostępnianych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.** Zmieniony został załącznik określony w § 1 ust. 2 uchwały nr VII/48/11 RM w Tyczynie z 29 kwietnia 2011 r. w spra-

ciąg dalszy na str. 4

wie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Tyczyn, udostępnianych dla operatorów i przewoźników, oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.

● **Pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi w 2024 r. z dochodów własnych gminy.** Zgodnie z art. 6r ust. 2da pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy może postanowić w drodze uchwały o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi celem obniżenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranych od właścicieli nieruchomości. W związku z pozostawieniem opłat wnoszonych przez mieszkańców w 2024 r. na poziomie z 2023 r. może wystąpić konieczność dopłacenia do gospodarowania odpadami komunalnymi z budżetu gminy.

● **Wyrażenia zgody na udzielenie dotacji.** Zgodnie z zasadą równego traktowania nie można wyróżniać żadnego przedszkola działającego na terenie gminy, dlatego zostanie przyznana dotacja w jednakowej wysokości na dziecko dla każdego przedszkola działającego na terenie gminy Tyczyn.

● **Wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2023 r.**

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2023 r.**

● **Zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

Uchwały podejmowane przez Radę Miejską w Tyczynie znajdują się na BIP-ie.

Rubrykę redaguje: **Joanna Włoch-Dłurzej**

Koncert Kolęd

14 stycznia br. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie odbył się koncert kolęd zorganizowany już kolejny rok z rzędu.

Uczestnicy wydarzenia usłyszeli najpiękniejsze kolędy i pastorałki w wykonaniu: dzieci z Przedszkola Publicznego Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Tyczynie, uczniów Liceum Ogólnokształcącego z Zespo-

łu Szkół w Tyczynie, Zespołu Śpiewaczego Tyczyniacy i Kapeli Wójta Tycznera oraz **Aleksandry Skarbowskiej** - uczęszczającej na zajęcia Ogniska Muzycznego *Nutka* przy MGOK w Tyczynie - wraz z prowadzącą zajęcia **Edytą Czekaj**, które zagrały na fletach poprzecznych.

Było to naprawdę międzypokoleniowe kolędowanie, podczas którego każdy mógł odnaleźć coś dla siebie i posłuchać utworów w wykonaniu: uroczych dzieci w cudownych strojach, pięknie przygotowanych przez swoje opiekunki; utalentowanej i energicznej młodzieży, która opracowała własne oryginalne aranżacje, oraz barwnego zespołu ludowego wraz z kapelą, wiernie podtrzymujących nasze tradycje i kulturę.

Z całego serca dziękujemy zaangażowanym grupom wraz z opiekunami za stworzenie magicznego, kolędowego klimatu.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

BIBLIOTEKA w telefonie

APLIKACJA mobilna SOWA MOBI

DOSTĘP DO KATALOGU MIGBP W TYCZYNIE

SAMODZIELNE PROLONGATY

MOŻLIWOŚĆ REZERWACJI I ZAMAWIANIA książek

POWIADOMIENIA O TERMINIE ZWROTU I KSIĄZKACH DO ODBIORU

DOSTĘP RODZICÓW DO KONT BIBLIOTECZNYCH DZIECI

Szczegóły: www.tyczyn-biblioteka.pl

PODARUJ 1.5% PODATKU

CEL SZCZEGÓŁOWY:
1969 Aleksander Tkaczyk

NUMER KRS:
0000387207

TYTUŁ:
1969 Aleksander Tkaczyk

NUMER KONTA BANKOWEGO:
85 1160 2202 0000 0001 9214 1142

Serca dla Maluszka

Koncert kolęd *Północ już była* po raz pierwszy w boreckim sanktuarium

W sobotni wieczór 13.01 br. w Sanktuarium Matki Bożej Boreckiej wybrzmiały znane kolędy i pastorałki w wykonaniu muzyków, solistek oraz zgromadzonych uczestników. Akustyczny koncert był okazją do wspólnego kolędowania i dzielenia się radością z Bożego Narodzenia.

Styczeń to czas, kiedy w wielu miejscach odbywają się koncerty kolęd. Takiego wydarzenia nie zabrakło także w boreckim sanktuarium. *Cicha noc, Bóg się rodzi, Mizerna Cicha* oraz wiele innych znanych kolęd zostało wykonanych przez kameralny skład utworzony przez muzyków z ogromną pasją do tego, co robią. Trzy wokalistki - **Magda, Martyna i Alicja** (która wzbogaciła koncert także grą na skrzypcach), gitarzysta **Michał**, cajonista **Kuba** oraz pianistka **Kasia** wykonali utwory znane nie tylko starszym uczestnikom, ale także dzieciom.

Koncert *Północ już była* w boreckim sanktuarium

Koncert *Północ już była* to inicjatywa trójki znanych: **Karola Wojnickiego, Magdaleny Bukały** oraz **Gabriela Górki** (autora aranżacji kolęd wykonanych podczas wydarzenia), którzy poczuili ogromną chęć wspólnego tworzenia – i tak pojawiła się idea zorganizowania koncertu kolęd.

Główne cele tego przedsięwzięcia to radosne przeżycie okresu Bożego Narodzenia oraz zachowanie przepięknej tradycji śpiewania kolęd i pastorałek. Pomysłodawcom zależało także na tym, aby uczestnicy nie tylko mogli wsłuchać się w znane im kolędy, ale także aby mogli aktywnie brać udział, włączając się w śpiew. Idea koncertu spotkała się także z aprobatą Radia Via, Radia Fara oraz Fundacji Opoka, które objęły wydarzenie swoim patronatem.

Inicjatywa została także przyjęta z dużym entuzjazmem przez uczestników wydarzenia, o czym świadczyć może liczna frekwencja. W boreckim sanktuarium pomimo mroźnej zimowej pogody zgromadziły się całe rodziny, aby wspólnie kolędować w sobotni wieczór.

Tekst: **Magdalena Bukała**, fot. **Jakub Malec**

Trzej Królowie z Hermanowej

W uroczystość Objawienia Pańskiego muzyczna Grupa Kolędnicza „Trzej Królowie” zaniósł radosną nowinę o narodzeniu Jezusa rodzinom w: Hermanowej, Tyczynie, Kielnarowej, a także w: Kraczkowej, Słocinie, Łańcucie i Żołyńi.

Grupa Kolędnicza z Hermanowej

Składamy z serca płynące podziękowania wszystkim Gospodarzom, którzy z wielką serdecznością przyjmowali nas w swoich domach. Zebrane ofiary przeznaczamy na cele charytatywne.

Serdecznie dziękujemy **Zbigniewowi Kalandy-kowi** - prezesowi OSP w Hermanowej – za zapewnienie nam transportu.

Tekst: **Grupa Kolędnicza z Hermanowej**

Mam dobre wspomnienia z pracy w szkole

Rok 2024 w historii Szkoły Podstawowej im. Wojska Polskiego w Borku Starym zapisze się jako jeden z ważniejszych z tego względu, że już niedługo placówka ta otrzyma nowy sztandar. Starania o jego zakup w roku ubiegłym rozpoczęła dyrekcja, grono pedagogiczne, a także rodzice. Przyjęcie sztandaru jest zawsze czasem wyjątkowym i szczególnym, dlatego całej społeczności szkolnej życzę, aby to marzenie jak najszybciej się spełniło.

Zanim jednak to nastąpi, warto powspominać nie tylko o tym, jak budowano obecną szkołę – tę, do której dziś uczęszczają dzieci z Borku Starego – ale także wspomnieć o starej szkole, którą pamiętają ich dziadkowie. Do rozmowy o szkole zaprosiłam **Helenę Szpałę**, wieloletnią nauczycielkę w SP w Borku Starym, obecnie na emeryturze, która swoją pracę jako polonista i bibliotekarz rozpoczęła w połowie lat 60.

Helena Szpała – nauczycielka języka polskiego w SP w Borku Starym w latach 1964-1990

Alicja Kustra: Pani Heleno, rok 1964 był dla pani wyjątkowy...

Helena Szpała: Tak, to prawda. W sierpniu tamtego roku wyszłam za mąż, a we wrześniu rozpoczęłam pracę w szkole w Borku Starym. Pamiętam, wtedy kierownikiem szkoły był **Antoni Kołwa**. Byłam taka szczęśliwa, że udało mi się uzyskać przeniesienie do pracy w Borku, bo tu mieszkał mój mąż. Były to czasy, kiedy nauczyciele dostawali przydział pracy. Wcześniej, przez trzy lata, uczyłam w Błędowej Zgłobieńskiej oraz dwa lata w szkole w Dolnej Błazowej. W Borku Starym uczy-

łam języka polskiego i na pół etatu prowadziłam bibliotekę szkolną.

Czy zawód nauczyciela był dla Pani tym wymarzonym?

Na początku nie, później jednak tak. Muszę to wyjaśnić. W liceum w Tyczynie miałam koleżankę Zosię. Ona była humanistką, ja lubiłam matematykę. Kiedy koleżanka powiedziała, że po maturze zdaje na polonistykę, ja postanowiłam zrobić to samo. Jednak los zakpił z nas obu. Okazało się, że ja zdałam, a Zosia nie. Postanowiłam jednak rozpocząć naukę. Po kilku tygodniach zajęć na uczelni już wiedziałam, że nauczanie języka polskiego to coś w sam raz dla mnie. Kiedy w 1959 roku *pokosztowałam* pracy w szkole, już nie wyobrażałam sobie innej. Tak zaczęła się moja przygoda z nauczaniem i trwała ona do mojej emerytury, czyli do 1990 roku.

Swoją pracę w Borku Starym zaczynała Pani jeszcze w tzw. starej szkole. Jakie wtedy były warunki?

Było bardzo ciężko. Kiedy rozpoczynałam pracę w Borku Starym, obowiązywał siedmioletni cykl nauczania. Klasy były pojedyncze i bardzo liczne, często czterdziestoosobowe. Dzieci uczyły się nie tylko w *starej* szkole, ale także w domu ludowym. Cztery sale lekcyjne w budynku szkoły nie wystarczały, dlatego dodatkowo dzieci uczyły się w domu ludowym, gdzie do nauki wykorzystywano kolejne trzy pomieszczenia. W budynku była też sala widowiskowa, jednak udostępniano ją tylko na imprezy. Później przekształcono w zbiorczą, nastąpił podział na klasy *a* i *b*; do szkoły w Borku zaczęły uczęszczać od klasy piątej dzieci z Borku Nowego-Przylasku oraz z Borówek. Czasy były naprawdę cięż-

kie, ale ludzie bardzo życzliwi. Mimo licznych klas dzieci były bardzo grzeczne, do tego wspaniali rodzice, którzy chętnie pomagali i wspierali nauczycieli. Nasze grono pedagogiczne choć małe, było wyjątkowo zgodne. Do dziś pamiętam wszystkie swoje koleżanki.

Rok szkolny 1969/1970. Jeszcze w *starej* szkole. Pierwsza z prawej siedzi Helena Szpała. Kierownikiem szkoły był wówczas Antoni Kołwa (siedzi 5. z lewej)

Borek długo starał się o swoją nową szkołę.

Tak. Z tego co wiem, starano się o to od lat pięćdziesiątych, czyli bardzo długo, bo nową szkołę oddano do użytku dopiero w 1971 roku. Pora była już najwyższa. Kiedy w 1964 roku rozpoczynałam pracę w szkole, było naprawdę trudno i nauczycielom, i uczniom. Nie było sali gimnastycznej, dlatego lekcje wychowania fizycznego odbywały się na korytarzu lub w sali lekcyjnej (ale tam wykonywanie ćwiczeń ograniczało się do wymachów rękami, skłonów itp.), a w pogodne dni na podwórku szkolnym. Przerwy uczniowie spędzali na zewnątrz, także zimą, i wtedy też było najweselej. Ślizgawki miały kilka metrów długości. Dzieci ślizgały się, nie zważając na mróz i zimno. Toaleta mieściła się na podwórku, tam też był skład węgla do ogrzewania. W każdej klasie był piec kaflowy, który nie zawsze potrafił ogrzać sale. Kiedy był ostry mróz, to często uczniowie dokładali łopatką węgla do pieca. W szkole nie było też pomieszczeń przeznaczonych na szatnie, tylko na korytarzu były wieszaki, na których wieszano się wierzchnie okrycia. W każdej sali w kącie stał dzbanek z wodą i miska. Były potrzebne, bo dzieci pisały piórem, więc na ławce stał kałamarz, który czasem *plątał figle*. Podłogi były drewniane czarne, oliwione. Choć warunki w tamtej szkole nie były najlepsze, jakoś nikt nie narzekał.

Jak Pani myśli: dlaczego?

Myślę, że w tamtych czasach potrafiliśmy się cieszyć nawet z drobnych rzeczy. Dziś mamy większe wymagania. Kiedyś dziecko oprócz nauki miało dużo innych obowiązków. Zresztą rodzice też, bo chodzili do pracy, potem szli w pole i jakoś nie narzekali. Nie było zmywarek, pralek, kuchenek gazowych. Było biedniej, ale weselej. Dziś żyjemy bardziej obok siebie, nawet w rodzinach. Może tu należy upatrywać tej przyczyny, sama nie wiem. Wiem tylko, że każdy niezależnie od wieku potrzebuje uwagi, zainteresowania. Komórka, laptop nigdy nie zastąpią rozmowy.

Grono pedagogiczne SP w Borku Starym w roku szkolnym 1982/1983. Wśród nauczycieli 3. z lewej dyrektor szkoły Józef Kleczek, obok jego zastępcą Lucjan Osiadły. Na fotografii obecne są także m.in.: Bernadetta Leśniak, Helena Szpała, Janina Trzyna, Zofia Szura, Czesława Rybka, Danuta Przybyło, Krystyna Czerniec

Co Pani najbardziej lubiła w pracy z młodzieżą, a czego nie tolerowała?

Nie lubiłam kombinowania i oszukiwania. Lubiłam, gdy uczniowie byli grzeczni, nie lubiłam hałasu. Dzieci wiedziały o tym, dlatego bardzo rzadko musiałam je uspokajać.

Od roku 1971 uczyła Pani w „nowej” szkole.

Tak. Nowy budynek szkoły to zupełnie inne warunki. Miałam swoją salę polonistyczną, dodatkowo prowadziłam bibliotekę. To była zupełnie inna szkoła. Nowoczesna, przestrzenna, bezpieczna, bo nie przy głównej drodze. Zanim jednak powstała, były duże problemy, bo brakowało pieniędzy. Jednak małymi krokami, dzięki prężnie działającemu komitetowi budowy szkoły, komitetowi rodzicielskiemu oraz społecznej pracy mieszkańców posuwano budowę aż do szczęśliwego końca. Należy tu wspomnieć o zasługach **Mariana Szury** (ówczesnego przewodniczącego GRN w Borku Starym, później w Tyczynie, naczelnika Miasta i Gminy w Tyczynie w latach 1981-1990) oraz **Fryderyka Krztonia** (wojskowego, rodaka z Borku Starego), którzy starali się o środki i materiały budowlane. Dzięki panu Fryderykowi budowę szkoły zaczęło wspierać wojsko. Pamiętam, że szkoła miała duże problemy z wodą. Jednak dzięki społecznej pracy mieszkańców, którzy pomogli w budo-

Rok szkolny 1975/1976. Już w nowej szkole. Uczniowie klasy 8 SP w Borku Starym wraz z gronem pedagogicznym

wie i przyłączy do wodociągu, rok szkolny 1971/1972 rozpoczął się w nowej placówce.

Jakie wydarzenia związane z pracą w szkole wspomina Pani do dziś?

Zawsze miło wspominam szkołę i tę starą, i tę współczesną. Choć czasem było też przykro. Nigdy nie otrzymałam dodatku pedagogicznego, choć podczas kolejnych wizytacji byłam chwalona. Przyczyną było to, że nie należałam do partii. Miło wspominam grono pedagogiczne, rodziców i uczniów. Zawsze cieszę się, gdy mogę porozmawiać z moimi dawnymi wychowankami, którzy często dziś są babciami lub dziadkami. Cieszę się, gdy dostaję od uczniów listy czy kartki pocztowe. Jestem dumna, że w gronie moich uczniów są księża, lekarze, nauczyciele. Kiedy myślę o szkole, z dużym wzruszeniem przypominam sobie moją ostatnią klasę, której byłam wychowawczynią od klasy piątej do ósmej. Przeglądając fotografie, zawsze dziwię się, że jeszcze nie tak dawno w imieniu grona pedagogicznego witałam nowego dyrektora **Lucjana Osiadłego**, a potem on żegnał mnie, gdy odchodziłam na emeryturę. Niestety, czas tak szybko biegnie, a my nie mamy na to wpływu.

Mieszka Pani blisko szkoły. Zagląda Pani do niej czasami?

W szkole pracowałam aż do lat 90. Teraz obserwuję, jak szkoła się zmienia, pięknieje. Codziennie widzę przez okno dzieci idące do szkoły i wracające do domów. Patrzę i wspominam, a są to dobre wspomnienia. Choć przyznam, że w pierwszych latach na emeryturze bardzo brakowało mi i szkoły, i uczniów.

Pani Heleno, bardzo dziękuję za rozmowę.

Z Heleną Szpałą rozmawiała Alicja Kustra

W kolejnym numerze GT zamieścimy zapis rozmowy z Lucjanem Osiadłym, wieloletnim dyrektorem SP w Borku Starym, który opowie o *nowej szkole*.

Sukcesy naszych uczniów

Z radością informujemy o kolejnych sukcesach uczniów naszej szkoły. **Hanna Ryba** z punktu przed-

Daria Rusznica i Nina Mostowik zdobyły *ex aequo* III miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. *Aniołek Bożonarodzeniowy*

Emilka z nagrodami

szkolnego zajęła II miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. *Portret Kota Cukierka* (organizator: Niepubliczne Przedszkole Artystyczno-Sportowe *Sportart* z Tych). Na konkurs wpłynęło ponad 200 prac z całej Polski. Bardzo się cieszymy, że praca Hani została zauważona i nagrodzona przez jury konkursu.

Daria Rusznica z kl. 0 otrzymała III miejsce w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. *Miś mój bajkowy przyjaciel* (organizator: przedszkole w Chalinie).

Emilia Rogula z kl. 6 zajęła II miejsce w ogólnopolskim konkursie makramy pt. *Węzełek* (organizator: SP w Zagościńcu). Emilka wykonała piękną pracę techniką makramy w kategorii przedmiot biżuteryjny – kolczyki.

Wszystkim laureatom konkursów gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Tekst: **Magdalena Kawa-Szpala**

Warsztaty bożonarodzeniowe

13 grudnia ub.r. w naszej szkole odbyły się rodzinne warsztaty bożonarodzeniowe. Podczas spotkania powstały niepowtarzalne ozdoby świąteczne, własnoręcznie wykonane choinki, poszewki na poduszki, piękne anioły ze sznurka do makramy oraz naturalne stroiki świąteczne, które można było nabyć podczas kiermaszu bożonarodzeniowego.

Wszyscy byli bardzo zaangażowani i aktywnie brali udział w krawieckich przedsięwzięciach. Takie spotkania to doskonała okazja, aby w świątecznej atmosferze wspólnie tworzyć i dzielić się swoją pasją, umiejętnościami i pomysłami oraz choć na chwilę oderwać się od codziennego zgiełku.

Tekst: **Samorząd Szkolny**

Kamil i Natalia najlepszymi tenisistami w szkole

W dniach 11 i 15 grudnia ub.r. odbyły się w naszej szkole zawody tenisa stołowego. Były one rozgrywane w dwóch terminach ze względu na bardzo duże zainteresowanie. Łącznie do zawodów zgłosiło się aż 45 uczestników (33 chłopców i 12 dziewcząt).

Tenisowe zmagania uczniów w SP w Borku Starym

Rozgrywki były bardzo zaćięte, ale odbywały się w atmosferze *fair play*. Po wielogodzinnych zmaganiach wyłoniono zwycięzców. W grupie chłopców mistrzem szkoły został **Kamil Drabicki** (kl. 7), drugie miejsce zajął **Tomasz Kutrzuba** (kl. 8), a trzecie **Bartosz Kowal** (kl. 7). Wśród dziewcząt najlepsza okazała się **Natalia Rząsa** (kl. 7) przed **Natalią Błońską** (kl. 6) i **Amelią Leją** (kl. 6). Cieszymy się, że tenis stołowy jest bardzo popularną dyscypliną w naszej szkole i zapraszamy na kolejne zawody w drugim półroczu.

Kamil i Natalia najlepszymi tenisistami w szkole

tekst: **Andrzej Zając**

Szkolna wigilia

22 grudnia ub.r. zgodnie z tradycją, która na stałe zawitała do kalendarza naszych szkolnych uroczystości, odbyła się niezwykła wigilia. Połączyła ona w sobie tradycję i radość, zjednoczyła nas wszystkich przy wspólnym wigilijnym stole, by w magicznej atmosferze, przy blasku choinki i uroku bajkowych dekoracji, wspólnie oczekiwać nadejścia Świąt Bożego Narodzenia.

Wigilię rozpoczęła uroczysta modlitwa, po której został odczytany fragment Pisma Świętego. Jak nakazuje tradycja zebrani podzielili się opłatkiem i serdecznościami. Świąteczne życzenia krążyły wśród uczestników, a radość ze wspólnego świętowania była widoczna na każdym kroku. Sala wypełniła się ciepłem i wzruszeniem.

Spotkanie wigilijne uświetniły występy: szkolnego chóru, przedszkolaków i uczniów zerówki, którzy przygotowali tradycyjne jasełka, świąteczne układy taneczne i piosenki. Na pięknie przygotowanych przez uczniów stołach nie zabrakło tradycyjnych potraw, których aromat roznosił się w powietrzu.

Wyjątkowym punktem spotkania była Świąteczna Familiada, podczas której uczniowie rywalizowali w przyjaznej atmosferze, odpowiadając na pytania związane z tradycjami świątecznymi. Była to świetna okazja do śmiechu i integracji społeczności szkolnej. W takim dniu nie mogło zabraknąć prezentów. Zostały one przygotowane dla wszystkich uczestników szkolnego spotkania. Wspólne rozpakowywanie upominków wzbudziło wiele emocji i sprawiło, że każdy czuł się doceniony i ważny.

Jasełka przedszkolaków

Kolejnym miłym akcentem było rozstrzygnięcie rodzinnego konkursu *Gwiazda na Gwiazdkę*. Każda osoba zaangażowana w przygotowany przez dyrektora szkoły konkurs została nagrodzona.

Po części artystycznej i teleturnieju nadszedł czas na wspólne kolędowanie. Wyjątkową niespodziankę sprawiła nam grupa muzyczna, w skład której weszli niezwykle utalentowani rodzice naszych uczniów. Ich akompa-

Kolędy w wykonaniu chóru szkolnego

niament sprawił, że wspólne kolędowanie nabrało dodatkowego uroku i stało się niezapomnianym przeżyciem dla wszystkich obecnych.

Życzliwa atmosfera wspólnego świętowania, ogromne zaangażowanie rodziców, którym chcemy jeszcze raz serdecznie podziękować – sprawiły, że nasza szkolna wigilia stała się niezapomnianym wydarzeniem, które zjednoczyło społeczność szkolną w duchu Bożego Narodzenia.

Tekst: **Katarzyna Ossolińska**

Podczas szkolnej wigilii został podsumowany rodzinny konkurs plastyczny pt. *Gwiazdy na gwiazdkę*. Konkurs polegał na wykonaniu dowolnej przestrzennej gwiazdy, w której wykonanie mogli być zaangażowani dorośli.

W konkursie wzięło udział 24 uczniów wraz ze swoimi rodzinami. Wszystkie gwiazdy zachwyciły oglądających pomysłowością wykonania. Jury oceniające postanowiło nagrodzić 9 uczniów i wyróżnić 5 dzieci, pozostali otrzymali słodki upominek.

Gratuluję wszystkim uczestnikom konkursu i życzę dalszych kreatywnych pomysłów.

Gwiazdy biorące udział w konkursie

Nagrodzeni uczniowie

tekst: **Magdalena Kawa-Szpala**

Jasełka

Jasełka, jako bożonarodzeniowa tradycja, przywołują obrazy dzieci odgrywających scenki z narodzin Pana Jezusa. Ta staropolska tradycja pochodzi od słowa „jasło”, oznaczającego żłób małego Jezusa, i przywędrowała do Polski z Włoch, gdzie według wielu źródeł w 1223 r. św. Franciszek z Asyżu zorganizował pierwsze przedstawienie związane z narodzinami Jezusa. W Polsce pierwszy raz zorganizowano je na dworze św. Kingi, żony Bolesława Wstydliwego, pod koniec XIII w. Tradycja polska nakazuje, aby okres przedstawiania jasełek rozpoczął się z drugim dniem świąt Bożego Narodzenia, w dniu św. Szczepana. Rozkwit tej tradycji nastąpił w XVII i XVIII w. Pierwotnie prezentowano je z udziałem figurek, później zastąpiono je marionetkami i kukiełkami. Z czasem tradycja przekształciła się, przechodząc z formy prezentacji figuralnej do teatralnej, z udziałem żywych aktorów.

Również i w naszej szkole, jak co roku, odbyły się jasełka, tym razem przygotowane przez uczniów z klasy 3. *Boże Narodzenie opowiedziane przez dzieci* to tytuł przedstawienia, które w ciekawy sposób ukażało ideę świąt Bożego Narodzenia. Uczniowie w pięknych kostiumach zaprezentowali sceny z czasów Jezusa. Wystąpili: Józef, Maryja, aniołowie, pastuszkowie, wędrowcy oraz dziecko, które początkowo nie wierzyło w wydarzenie związane z narodzeniem Jezusa. Świądectwo ukazane w postaci scenek przez inne dzieci pomogło na nowo przywrócić mu wiarę w święta oraz ich przeżywanie. Razem z chórem szkolnym, pod przewodnictwem **Alicji Mróz**, uczniowie zaśpiewali znane wszystkim kolędy oraz pastorałki. Dzięki pięknym śpiewom oraz wspaniałym dekoracjom widzowie mogli poczuć atmosferę świąt oraz wyniosłość tych wydarzeń.

Na zakończenie dyrektorka podziękowała wszystkim aktorom za wspaniały występ oraz nauczycielom za pomoc w ich przygotowaniu.

W tym roku odpowiedzialność za organizację jasełek przypadła wychowawczyni klasy 3 **Urszuli Burz** wraz z nauczycielem współorganizującym **Justyną Wróbel**. Nie możemy również zapomnieć o obsłudze sprzętu nagłośniającego, za który był odpowiedzialny **Jacek Stryczek**. Serdecznie podziękowania należą się także rodzicom młodych aktorów, którzy byli zaangażowani w przygotowanie strojów na występ.

Tekst: **Justyna Wróbel i Katarzyna Kunicka**
- nauczyciele SP w Hermanowej

MIEJSKA I GMINNA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W TYCZYNIE
ZAPRASZA

WYPOŻYCZAMY

cyfrowy odtwarzacz audiobooków

CZYTAK 4

**DLA OSÓB
Z DYSFUNKCJĄ WZROKU**

**DOSTĘP DO
3 TYS.
AUDIOBOOKÓW**

**MOŻLIWOŚĆ
WYPOŻYCZENIA
DO DOMU**

SZCZEGÓŁY:
www.tyczyn-biblioteka.pl

 17 22-19-410

Miejska i Gminna
Biblioteka Publiczna
w Tyczynie
zaprasza

**PORANKI
Z TEATRZYKIEM
KAMISHIBAI**

Zapraszamy do
rezerwacji terminu
zajęć pod nr. tel.
(17) 22-19-410

ZIMĄ POLECAMY BAJKI:

Ewa Gorzelec laureatką ogólnopolskiego konkursu

Jednym z priorytetów Ministerstwa Edukacji na ten rok szkolny jest rodzina i jej znaczenie w życiu społeczeństwa. Wiele konkursów plastycznych organizowanych w Polsce wzięło na wzór przykład rodziny Ulmów, która była we wrześniu 2023 r. beatyfikowana. Na zajęciach plastycznych uczniowie podjęli się realizacji tematu w ramach Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego pt. „Ulmowie – Rodzina wczoraj i dziś”. Nauczyciel plastyki mógł tylko kilka prac zakwalifikować do etapu ogólnopolskiego w dwóch kategoriach wiekowych. Konkurencja była duża. Ewa za swoją pracę otrzymała II miejsce.

12 grudnia ub.r. uczennica oraz jej rodzice wraz z nauczycielką prowadzącą **Izabelą Liskowicz** wzięli udział w uroczystej gali wręczenia nagród, która odbyła się w Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu, zorganizowanej przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie. To bardzo urokliwe miejsce, godne zobaczenia, dlatego spędzony tam czas był wielką atrakcją dla uczniów, opiekunów i rodziców. Uczniowie mieli niezwykłą okazję skorzystać z *Warsztatów światła*. Powstały atrakcyjne prace związane z nadchodzącymi świętami.

Ewa Gorzelec wraz z Izabelą Liskowicz (na zdjęciu stoją z dyplomami) podczas wręczenia nagród w Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu

To wielki sukces uczennicy naszej szkoły. Cieszymy się, że komisja doceniła pracę, która przedstawia rodzinę Ulmów podczas codziennego życia. Scena rodzajowa naszej laureatki ukazuje mistyczne znaczenie tej beatyfikowanej rodziny. Oto nad jej podwórkiem uobecnia się wizja Jezusa z otwartymi rami, zapraszającego do nieba. Klimat tej kompozycji podkreśla minimalizm kolorystyczny, ponieważ Ewa wybrała rysunek ołówkiem jako technikę wyrazu artystycznego. Ciepło i atmosfera uniesienia dają się wyraźnie odczuć.

Patronat nad konkursem objęli: MEiN, Marszałek Województwa Podkarpackiego i Podkarpacki Kurator Oświaty, Wojewoda Podkarpacki, a koordynatorkami

były doradczynie metodyczne PCEN-u: **Małgorzata Bębenek** oraz **Marta Ulma-Baran**.

Składamy gratulacje Ewie oraz innym uczestnikom i życzymy dalszych sukcesów.

W oczekiwaniu na święta Bożego Narodzenia

W piątek 22 grudnia ub.r. w naszej szkole odbywały się przedświąteczne spotkania wigilijne w klasach. Zanim złożyliśmy sobie tradycyjne życzenia, cała społeczność szkolna spotkała się na wyjątkowym koncercie i przedstawieniu z okazji świąt Bożego Narodzenia.

Imprezę rozpoczęła zapowiedź koncertu absolwenta naszej szkoły **Bartłomieja Filipa**, który wprowadził nastrój świąteczny, śpiewając kolędy i nastrojowe piosenki, m.in. *Jest taki dzień....* Wszyscy byli zachęceni do wspólnego śpiewu.

Następnie wystąpili uczniowie kl. II, którzy przygotowali pod kierunkiem katechetki taneczną piosenkę pt. *O dobrym, świętym Mikołaju*, niosącą przesłanie godne zapamiętania, a dzieci z wielką radością przekazały je publiczności.

Występ grupy przedszkolaków - taniec Noel

Grupa przedszkolna – prowadzona przez **Beatę Pindarę** i pomagającą jej **Agnieszka Domino** – zaprezentowała znaną baśń *Dziewczynka z zapalkami*, która swoją atmosferą poruszała serca. Wystąpił także duet uczennic z klasy VII: **Weronika Przybyło** (wokal) i **Ewa Gorzelec** (flet boczny) z kolędą pt. *Lulajże, Jezuniu*. W finale świątecznego spotkania obejrzelśmy spektakl świetlny: taniec z lampionami *Noel* pokazany przez przedszkolaków.

Nikt z publiczności nie pozostał obojętny – wszyscy występujący otrzymali ogromne brawa. To dzięki ich pracy włożonej w przedstawienie mogliśmy w wyjątkowym nastroju spotkać się przy wigilijnym stole i składać sobie życzenia.

Teksty: **Izabela Liskowicz**

Aktywnie i atrakcyjnie – podsumowanie pierwszego półrocza

Podsumowując pracę Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie w I półroczu bieżącego roku szkolnego, przychodzi na myśl powiedzenie Nelsona Mandeli: „Wszystko wydaje się niemożliwe, dopóki nie zostanie zrobione”. Prawdziwość tych słów w pełni potwierdziła się przy planowaniu i organizacji jubileuszu 50-lecia szkoły. Niewiele osób wierzyło, że zostaną zrealizowane tak rozległe i wymagające przedsięwzięcia, jakie w kwietniu 2023 r. zaplanowaliśmy, ale udało się. Dzięki hojności darczyńców, ofiarności absolwentów i ogromnemu zaangażowaniu niezawodnych przyjaciół szkoły założony plan obchodów został zrealizowany w... 120 procentach.

W budynku szkoły na ul. Pułanek 4 zostały m.in. odnowione elewacje, na frontowej ścianie budynku powstał funkcjonalny napis oraz mural, odmalowano ogrodzenie i zamontowano nową bramę wejściową. Dzięki darczyńcom szkoła wzbogaciła się o popiersie naszego patrona **Stanisława Staszica** oraz tablicę pamiątkową; zasadzono drzewka, krzewy i dąb upamiętniający jubileusz. Na wiosnę planowana jest wymiana kostki na placu przed szkołą oraz frontального ogrodu. Wszystko to dzięki temu, że – jak śpiewał **Czesław Niemen** – *Ludzi dobrej woli jest więcej i mocno wierzę w to, że ten świat nie zginie nigdy dzięki nim...*

Zwienieczeniem jubileuszu było rozstrzygnięcie literackich i plastycznych konkursów dla uczniów i ich rodzin. W konkursie na najlepszy wiersz o szkole I miejsce zdobyli: **Łucja Ziaja** (kl. IIIa), **Mikołaj Drapała** (kl. IIIa) i **Zofia Skowron** (kl. IVb), II miejsce: **Alicja Płonka** i **Gabriela Janda** (kl. IIIc), III miejsce **Łucja Kalczyńska** (kl. IIIa). W konkursie plastycznym *Nasza szkoła za 100 lat* zwyciężyli: **Aleksandra Lew** i **Tymoteusz Korcz** (kl. IVc), II miejsce: **Zofia Skowron** (kl. IVb) i **Patryk Rykowski** (kl. IVc), III miejsce: **Emilia Moskwik** (kl. IVa) i **Adam Wilusz** (kl. IVb).

W konkursie plastyczno-fotograficznym pt. *Szkoła Podstawowa w Tyczynie - szkoła wielu pokoleń* nagrody otrzymali: I miejsce: **Antoni Błazejowski** (kl. IIc) i **Piotr Szymkowicz** (kl. IVb), II miejsce **Wiktor Opaliński** (kl. IIc), III miejsce: **Aleksandra Kawalec** i **Antoni Prajsnar** (kl. IIc) oraz **Lena Hajduk** (kl. Va). Jury rozstrzygnęło także konkursy plastyczne: *Nasza szkoła wczoraj i dziś*; *Moja szkoła - historia i dzień dzisiejszy*; *Nasza klasa* oraz *Szkoła marzeń*. W poszczególnych kategoriach wiekowych triumfowali: klasy V: I miejsce **Milena Mazur** (kl. Vb), II miejsce **Zuzanna Szpindor** (kl. Va), III miejsce **Filip Burzyński** (kl. Vc); klasy VI: I miejsce **Karol Madera** (kl. VIb), II miejsce: **Emilia Skrzypińska** i **Sebastian Klimecki** (kl. VIc), III miejsce: **Emilia Paśko** (kl. VIa) i **Alicja Majkowska** (kl. VIb); klasy VII-VIII: I miejsce **Izabela Opiola** (kl. VIIb), II miejsce: **Gabriela Boryczko** (kl. VIIb) i **Maja Szczypek** (kl. VIIC), III miejsce: **Barbara Prokop** (kl. VIIa) i **Maja Cybulska** (kl. VIIC).

Kiedy intensywnie przygotowaliśmy podsumowanie 50-letniego etapu historii naszej *jubilatki*, nie zaniedbywaliśmy także bieżącej pracy szkoły. Życie ma bowiem to do siebie, że płynie własnym trybem i nie ma względu nawet na najważniejsze wydarzenia.

W pierwszym półroczu, tak jak do tej pory, bardzo dbaliśmy o profilaktykę, zdrowie, bezpieczeństwo, ekologię oraz wychowanie do wartości naszych ucz-

niów. Niezwykle raduje nas to, że nasi podopieczni tak aktywnie angażują się we wszystkie programy i akcje prowadzone w naszej szkole. W tym miejscu warto wymienić:

- *Nawigację w każdą pogodę* - program MEiN w ramach akcji *Spółeczna odpowiedzialność nauki*, opracowany przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej,
- *Apteczkę Pierwszej Pomocy Emocjonalnej* - program profilaktyki pozytywnej rekomendowany przez MEiN oraz Ministerstwo Zdrowia, wpisany do krajowego Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego, adresowany do dzieci w wieku 8-12 lat,
- *Przyjaciele Zippięgo* - międzynarodowy program rekomendowany przez MEiN, kształtujący i rozwijający umiejętności psychospołeczne u dzieci w wieku 5-8 lat oraz promujący zdrowie emocjonalne,
- *Jasia i Małgosię na tropie* - program mający na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących,
- *Złote szkoły NBP - Bezpieczni w finansach osobistych* - Ogólnopolski Projekt Edukacyjny mający na celu przygotowanie uczniów do bezpiecznego i swobodnego poruszania się w świecie finansów osobistych,
- *Odblaskową szkołę* - ogólnopolski konkurs, którego celem jest możliwość wykazania, że szkoła nie tylko uczy, ale również dba o bezpieczeństwo swoich podopiecznych, zwłaszcza w drodze do i ze szkoły,
- *Ogólnopolski Projekt Edukacyjny Klasa w Terenie* - jego celem jest promowanie wartości edukacji na świeżym powietrzu, która jest jedną z najbardziej radosnych i efektywnych form nauczania i wychowania,
- *Lekcję:Enter* - projekt edukacji cyfrowej realizowany przez nauczycieli, którzy przeszli czterdziestogodzinne szkolenie, zdali egzaminy i uzyskali certyfikaty uprawniające do prowadzenia zajęć; lekcje te wzmacniają kompetencje cyfrowe, wskazują jak odpowiedzialnie, kreatywnie i bezpiecznie korzystać z nowych technologii, m.in. TIK, IA; dzięki *Lekcji:Enter* uzyskaliśmy dotację z projektu rządowego *Aktywna tablica* na zakup interaktywnych urządzeń i pomocy,
- *Europe i ja* - Ogólnopolski Projekt Edukacyjny pozwalający uczniom na nowe doświadczenia, współpracę ze szkołami w Europie, rozwijający zainteresowania, promujący nasz kraj, region i szkołę.

To oczywiście zaledwie niewielka część z listy realizowanych programów i akcji. Nasi uczniowie brali udział ponadto w: *Cała Polska Programuje*, *Europejskim Tygodniu Kodowania 2023 - #CodeWeek*, *Jak porozumiewają się roboty*, *Dzieciom Afryki*, *Ogólnopolskiej Akcji Sprzątania Świata*, *Narodowym Czy-*

taniu 2023, Tygodniu dla profilaktyki chorób zakaźnych, Laboratoriach Przyszłości, Europejskim Dniu Języków, Europejskim Tygodniu Sportu, #Szkoła-Pamięta, DrużynieOrląt, szkolnych akcjach zbiorów: makulatury, baterii, nakrętek; Świątku Pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego, Dzieci uczą rodziców, Polach Nadziei, Światowym Dniu Zdrowia Psychicznego, Szkole do hymnu! To TY bądź dla nas Świętym Mikołajem!, Międzynarodowym Dniu Praw Dziecka i Tygodniu Życzliwości, Podaruj Uśmiech, Połączmy serca, sprawmy radość; Teatrze w sieci, Światowym Dniu Pokoju, Wymień puste na pełne, Po owocach ich poznacie, Zielonej Fladze, Z ekologią na Ty!, Zdrowo jem, więcej wiem, PrzyGotujmy lepszy świat oraz Być jak Ignacy.

Spotkanie z policjantem

W okresie od września 2023 r. do lutego 2024 r. dodatkowo odbyły się: warsztaty profilaktyczne *Rozwiązywanie konfliktów bez przemocy i agresji*. Bądźmy tolerancyjni wobec siebie prowadzone przez terapeutów z IPZR w Rzeszowie, szkolenie prowadzone przez asp. **Tomasza Surowiaka** z Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie z Referatu ds. Nietletnich i Patologii nt. zachowań niewłaściwych i odpowiedzialności prawnej osób nietletnich oraz warsztaty ekologiczne Stowarzyszenia Ekoskop *Jak wypracować zdrowe i ekologiczne nawyki*.

Gdy dodamy do tego realizację siedmiu innowacji pedagogicznych (*Z przyrodą żyję w zgodzie i o zdrowie dbam co dzień, Klasa w terenie, Artystyczny świat małego człowieka – Muzyka i Ja, Kodowanie ważna sprawa – jest nauka i zabawa, Poznajemy zawody, Bliżej siebie – potęgą emocji oraz Gospodarstwo domowe*), to otrzymamy pełen obraz twórczej działalności SP w Tyczynie.

Jesteśmy przekonani, że możliwości, jakie stwarzają wszystkie wymienione projekty, programy i akcje oraz realizowane innowacje pedagogiczne zapracują w dalszym życiu naszych wychowanków. Nabyte kompetencje, wychodzenie poza schematy, nauka przez działanie, uczenie się poprzez doświadczanie na pewno rozwiną ich kreatywność oraz umiejętności komunikacyjne i międzykulturowe.

W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować i pogratulować wszystkim uczniom, rodzicom i nauczycielom. Takie aktywne i atrakcyjne szkolne życie można zapewnić tylko przy właściwie rozumianej współpracy i wsparciu przyjaciół i sojuszników szkoły.

Tekst: **Zofia Międlar-Mruk** - dyrektorka szkoły

Informacje z Zespołu Szkół w Tyczynie

Międzykulturowe lekcje języka angielskiego

11 i 13 grudnia ub.r. w Zespole Szkół w Tyczynie gościliśmy wolontariuszy z Zimbabwe, Hiszpanii, USA i Tadżykistanu, którzy przyjechali do Polski w ramach projektu edukacyjnego realizowanego przez Stowarzyszenie Projektów Międzynarodowych INPRO.

Nasi goście chętnie opowiedzieli o kulturze, zwyczajach i tradycjach swoich krajów, a także o życiu

codziennym ich mieszkańców. **Karen, Afraz, Megan, Albert i Gaja** zabrali nas na wirtualne wycieczki po swoich ojczyznach, które pozwoliły nam poznać piękno ich krajów, jak również wzbogaciły naszą wiedzę z zakresu historii i geografii tych obszarów. Wolontariusze chętnie opowiedzieli nam o tym, jak spędzają wolny czas i czym się interesują, a także sami z ciekawością pytali o polskie zwyczaje i tradycje.

Oprócz poszerzenia swoich horyzontów nasza młodzież miała doskonałą okazję do konfrontacji swoich umiejętności językowych, gdyż językiem komunikacji był angielski. Dzięki tym spotkaniom nasi uczniowie z pewnością zdobyli nowe i ciekawe doświadczenie, a także mieli możliwość doskonalenia umiejętności językowych i społecznych.

Międzykulturowe lekcje angielskiego w ZS w Tyczynie

Tekst: **Ewelina Pleśniak**

Udział w projekcie WSPiA dla praworządności

12 grudnia ub.r. uczniowie klas czwartych naszej szkoły uczestniczyli w siedzibie WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej w zajęciach realizowanych w ramach projektu „WSPiA dla praworządności”. Zadanie ma na celu ugruntowanie wiedzy w zakresie zasad funkcjonowania demokratycznego państwa prawa, przestrzegania norm prawnych przez władze państwowe, jak i społeczeństwo oraz poszerzenie kompetencji w zakresie kreowania postaw charakteryzujących społeczeństwo obywatelskie.

W ramach zajęć uczniowie wzięli udział w warsztatach z zakresu systemu ochrony praw człowieka, środków ochrony przysługujących w sytuacji naruszenia praw i wolności, a także właściwych postaw i zachowań. Były to warsztaty antydyskryminacyjne (nawiązujące do filmu *Niebieskoocy* w reż. B. Verhaag z 1995 r.) poprowadzone przez **Alenę Myrdę**, była naczelnik wydziału dochodzeniowo-śledczego Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie. Młodzież uczestniczyła także w warsztatach nt. skargowania do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które poprowadziła adwokat **Ewa Kojder-Pawluś**. Podsumowaniem spotkania była debata oksfordzka kierowana przez **Grzegorza Świerada**.

Tekst: **dr Krzysztof Hajduk**

Uczniowie LO w Tyczynie
w siedzibie WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej

Kolejne zajęcia w Zakładzie Karnym w Rzeszowie

18 grudnia ub.r. uczniowie biorący udział w projekcie „Klasa penitencjarna”, realizowanym na mocy porozumienia o współpracy podpisanego przez dyrektorów Zespołu Szkół w Tyczynie i Zakładu Karnego w Rzeszowie, uczestniczyli w kolejnych zajęciach w Zakładzie Karnym w Rzeszowie.

Zajęcia miały bardzo dynamiczny charakter. Po sprawniej realizacji procedury wejścia, którą młodzież dokładnie poznała podczas poprzednich zajęć, st. szer. **Judyta Kwartnik**, wychowawca w ZK w Rzeszowie, przedstawiła młodzieży, czym zajmuje się wychowawca w zakładzie karnym. Opowiedziała o indywidualnej i grupowej pracy wspierającej z osadzonymi na przykładzie realizowanych programów resocjalizacyjnych, takich jak: program dla ojców (mający na celu odbudowę czy też budowanie relacji rodzinnych), program przeciwdziałania agresji i przemocy dla osadzonych skazanych za czyny związane z przemocą oraz program indywidualny dla osadzonych skazanych na karę 15 lat więzienia i więcej, włącznie z dożywociem, pod nazwą *Twój wybór*.

Prowadząca zwróciła uwagę młodzieży na wszechobecną przemoc i agresję w filmach, nawet w bajkach, w sieci i w realnym życiu. W ramach kształtowania społecznie pożądanych postaw podkreśliła, że każdy musi być świadomy tego, iż popełniając czyn karalny, nie można tłumaczyć się wpływem kolegów czy środowiska. To jego własny wybór, którego dokonuje i musi ponosić konsekwencje tego wyboru. **Judyta Kwartnik** podzieliła się także ze słuchaczami swoimi doświadczeniami i refleksjami na temat pracy z młodzieżą w świetlicy środowiskowej czy miejskich ośrodkach wychowawczych. Zwróciła uwagę na to, że mimo iż spędzamy ze sobą mnóstwo czasu, to tak naprawdę mało wiemy o sobie wzajemnie, szczególnie w aspekcie problemów drugiego człowieka.

W drugiej części zajęć uczniowie dowiedzieli się, na czym polega System Dozoru Elektronicznego (SDE) – rozwiązanie prawne, które pozwala na odbywanie kary pozbawienia wolności poza jednostką penitencjarną. Starszy kapral **Joanna Przywara** przedstawiła

zasady działania SDE, przykłady stosowania, zadania i specyfikę pracy funkcjonariuszy SW zajmujących się SDE. Uczniowie mogli także zobaczyć sprzęt SDE.

Trzecim omawianym w czasie zajęć tematem była pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. Pracująca w ZK ratownik medyczny przypominała młodzieży podstawowe zasady pierwszej pomocy, po czym uczniowie przećwiczyli użycie defibrylatora AED oraz przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Ostatnim etapem zajęć w ZK były wizyty w kilku miejscach jednostki. Na oddziale dla osadzonych kobiet młodzież zobaczyła organizację oddziału i celę mieszkalną oraz poznała specyfikę pracy funkcjonariuszek SW w tym właśnie miejscu. Następnie zobaczyliśmy, jak wygląda i funkcjonuje areszt śledczy. Kolejnym odwiedzinym przez uczniów miejscem był spacerniak i możliwość rozmowy z pełniącym tam służbę funkcjonariuszem. Na zakończenie wizyty poznaliśmy pracę czworonożnych funkcjonariuszy i ich opiekunów. Uczniowie dowiedzieli się, na czym polega praca psa i jakie są jego zadania w jednostce penitencjarnej. Funkcjonariusz pracujący z psem także opowiedział o swojej służbie.

Podczas wizyty licealiści, oprócz profilaktyki zachowań ryzykownych, takich jak uleganie wpływom, przemoc i agresja, poznali różne możliwości i działy pracy funkcjonariuszy Służby Więziennej. Bardzo interesujące i aktywizujące uczniów zajęcia przygotowali st. szer. **Judyta Kwartnik** i porucznik **Tomasz Kwolek**, wychowawcy w Zakładzie Karnym w Rzeszowie. Zajęcia, jak zawsze, cieszyły się dużym zainteresowaniem uczniów, którzy byli dociekliwi w wielu omawianych aspektach.

Tekst: **Agnieszka Chmiel**

Spotkanie autorskie z Jadwigą Buczak

7 grudnia ub.r. w Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Tyczynie odbyło się spotkanie autorskie z Jadwigą Buczak - pisarką, poetką i malarką z Rzeszowa, która opowiedziała uczestnikom o swojej najnowszej powieści pt. „W cieniu Łopienki”. Spotkanie prowadziła Aleksandra Szponar, właścicielka bloga literackiego „Pasjonatka poleca”.

Podczas wieczoru można było posłuchać fragmentów świeżo wydanej książki pisarki, ale też porozmawiać o jej dwóch poprzednich powieściach - komediach kryminalnych z Rzeszowem w tle, tj. *Nadzieja do kwadratu* i *Nadzieja w tarapatkach*. Całość spotkania dopełniały obrazy tworzone na przestrzeni lat przez autorkę.

Uczestnicy spotkania wraz z autorką Jadwigą Buczak

W trakcie wieczoru pisarka opowiedziała, co było inspiracją do napisania najnowszej powieści i dlaczego jej akcję umieściła w bieszczadzkiej, nieistniejącej już, wsi Łopience. Ciekawostką jest fakt, że tworząc kilku bohaterów swojej najnowszej książki, nadała im imiona i nazwiska ludzi faktycznie żyjących kiedyś w Łopience.

W cieniu Łopienki to zdecydowanie pozycja dla miłośników Bieszczad oraz dobrej, wciągającej historii, którą pochłania się w jeden wieczór.

Tekst: **Sara Muzia**

Spotkania wigilijne w Centrum Dziedzictwa

Koniec roku oraz początek nowego to czas rodzinnych spotkań przy choince, w ciepłej przyjaznej atmosferze. To czas, kiedy zapominamy o wszystkim, co złe i staramy się z nadzieją patrzeć w przyszłość. Przy wspólnym stole, wśród ludzkiej życzliwości, przygotowujemy się na wszystko, co nowe – na to, co przyniesie nam rozpoczynający się rok.

Spotkania opłatkowe w CDKiIT w Tyczynie

W Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej *Spichlerz* w Tyczynie przełom grudnia i stycznia był czasem wielu spotkań wigilijnych i kołędowych organizacji działających na terenie naszej gminy.

W naszych murach gościliśmy: członków Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym (16 grudnia), MKS Strug Tyczyn (15 grudnia), ZS *Orlęta*

Tyczyn (20 grudnia), przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Tyczynie (28 grudnia), członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej (13 stycznia). Ponadto 20 grudnia odbyło się także spotkanie Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Tekst i zdj.: **Dominika Surmacz**

Tańcz mnie. Cohen

W sobotę 9 grudnia ub.r. artyści z Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie w muzycznym spektaklu pt. „Tańcz mnie. Cohen” przybliżyli widzom postać kanadyjskiego poety, pisarza, kompozytora i wykonawcy - Leonarda Cohena.

Twórca takich nieśmiertelnych przebojów, jak: *Suzanne*, *So long*, *Marianne* czy *Hallelujah* przez całe życie nieustannie poszukiwał inspiracji do tworzenia, sensu egzystencji oraz swojego miejsca na ziemi. Inspirowały go kobiety... i właśnie o tym był ten spektakl: o miłości i fascynacji kobiecością. Ale nie tylko. Twórczość Leonarda Cohena i jego spojrzenie na świat pełne są rozważań o miejscu człowieka we współczesnym świecie.

Scenariusz powstał na podstawie prozy, wierszy i piosenek Leonarda Cohena (w tłumaczeniu Macieja Karpińskiego i Macieja Zembatego) oraz fragmentów książki *Różne Postawy* Iry B. Nadel (w tłumaczeniu Wojciecha Fladzińskiego).

Dziękujemy wszystkim, którzy spędzili ten wieczór razem z nami. Wspaniale było znów gościć Państwa w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Arie solowe, duety, tercety, utwory z oper, operetek i musicali, a nawet piosenki Jana Kiepury - to wszystko usłyszysz Państwo podczas koncertu *3 one, 3 oni* w Tyczynie 4.02.2024.

Trzy One *Trzej Oni*

Koncert
w wykonaniu:

Paulina Glinka	Maria Hubluk	Edyta Piasecka	Rafał Majzner	Mingxuan Chen	Szymon Sadkowski
----------------	--------------	----------------	---------------	---------------	------------------

ZAPRASZAMY

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK KULTURY
IM. KATARZYNY SOBczyk
W TYCZYŃ

sala M-GOK w Tyczynie, ul. Mickiewicza I

04.02.2024 niedziela godz. 17.15

WSTĘP WOLNY

pianistka Katarzyna Starzycka

Baśniowe Mikołajki

8 grudnia ub.r. w naszym domu kultury było gwarno i wesoło, ponieważ odwiedziły nas wszystkie grzeczne dzieci z terenu gminy Tyczyn, aby spotkać się ze św. Mikołajem.

Pierwszą atrakcją był spektakl interaktywny *Matylda w krainie św. Mikołaja*. Było to pełne humoru widowisko teatralne, które wprowadziło wszystkich w magiczny czas zbliżających się świąt Bożego Narodzenia. Spektakl pokazał, że przyjaźń, wzajemna pomoc i możliwość wspólnego spędzania czasu są warte więcej niż wszystkie prezenty pod choinką. Ukazał również, w jaki sposób budować pozytywne relacje między ludźmi w oparciu o systemy wartości.

Następnie na scenie zaprezentowały efekty swojej dotychczasowej pracy dzieci uczęszczające na zajęcia do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie i filiach – domach ludowych w: Hermanowej, Kielnarowej oraz Borku Starym. Możliwość takiego wystąpienia oraz wcześniejszych prób daje dzieciom szansę zdobycia nowych umiejętności: ćwiczenia cierpliwości, nauki współpracy i odpowiedzialności. Najmłodszy uświadamiają sobie, że bywają sytuacje, w których koniecz-

nie trzeba działać razem z innymi, gdyż w przeciwnym razie zapanuje chaos. Poznają przy tym, co znaczy być odpowiedzialnym, nie tylko za siebie, ale również za grupę i ludzi, których na co dzień spotykamy.

Wisienką na torcie było spotkanie ze św. Mikołajem, który rozdał każdemu drobny upominek i zapozował do pamiątkowego zdjęcia.

Sponsorami tego wydarzenia byli: Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ryszard Rząsa – *Jar*, Jan Synoś oraz Łukasz Synoś – *Synoś Trans* a także prywatni sponsorzy. Jeszcze raz serdecznie dziękujemy.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Świąteczne warsztaty tworzenia świec

11 grudnia ub.r. w Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Tyczynie przy współpracy z **Martą Kwolek** - właścicielką firmy Manufaktura Rękodzieła *Kwiaty Polskie* - odbyły się świąteczne warsztaty wykonywania naturalnych świec sojowych.

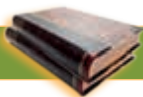

Prowadząca Marta Kwolek wraz z uczestniczkami warsztatów

Pani Marta dzięki swojemu doświadczeniu i pasji wprowadziła uczestniczki w tajniki wykonywania takich świec, a następnie panie wykonały własną świeczkę. Każda praca była wyjątkowa i niepowtarzalna, ponieważ ozdobiona zgodnie z wrażliwością artystyczną poszczególnej osoby. To było przyjemnie spędzone popołudnie w doborowym towarzystwie.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Grudniowe podróże do Mołdawii

We wtorek 12.12 ub.r. w Saloniku Literackim przy MiGBP w Tyczynie gościliśmy **Miłosza Szymańskiego** – podróżnika, mechanika okrętowego, historyka-amatora, autora podcastu o polityce zagranicznej pt. „Za Rubieżą” oraz książki pt. „Kto zgasi światło? Opowieści z Mołdawii”. Spotkanie – finansowane ze środków Powiatu Rzeszowskiego – odbyło się za pośrednictwem Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie.

Grudniowe spotkanie w Saloniku Literackim z Miłozem Szymańskim zgromadziło liczną publiczność także spoza gminy Tyczyn

źródło: LinkedIn

Pan Miłosz bardzo ciekawie i barwnie opowiadał o swoich podróżach do Mołdawii, którą odwiedza od 10 lat. Efektem tych wypadów jest zbiór reportaży, które można było kupić po spotkaniu.

Uczestnicy, którzy odwiedzili progi MiGBP w Tyczynie (w większości młodzi ludzie, także spoza gminy Tyczyn), podczas spotkania z Miłozem Szymańskim mogli poczuć klimat Mołdawii – kraju, który powoli *znika* z powodu masowej emigracji mieszkańców. Nagminne wyjazdy z tego państwa wpływają negatywnie na wszystkie sfery życia Mołdawian. Nie ma młodych – nie ma kto inwestować, nie ma kto pracować... Nawet najbardziej znani muzycy w Mołdawii mieszkają... poza ojczyzną.

Podróżnik poruszył także temat folkloru Mołdawii, kuchni oraz tamtejszej edukacji. Sporo czasu poświęcił również na opowiadanie o mentalności tubylców, którzy są bardzo gościnni i życzliwi, bo... rzadko kto przyjeżdża do Mołdawii. Opowieści Szymańskiego wzbogaciły liczne zdjęcia podróżnika z mołdawskich eskapad.

Tekst: **Agnieszka Janda**

Numer 2. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą **25.02.2024 r.**

Termin składania tekstów upływa:

12.02.2024 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, pok. 24, tel. (17) 23-04-924. Mile widziane zdjęcia (dobrej jakości i podpisane).

Bezpieczne i zdrowe ferie zimowe

Ferie zimowe już w pełni. Jest to dla dzieci czas nie tylko na odpoczynek, ale także aktywne formy spędzania wolnego czasu. Niezależnie od tego, gdzie spędzamy te zimowe tygodnie, najważniejsze jest to, aby ferie były bezpieczne. Zimowa aura sprzyja takim aktywnościom, jak: jazda na nartach, sankach, łyżwach, spacerzy na świeżym powietrzu czy bitwa na śnieżki. Co zatem zrobić, aby nasz odpoczynek był bezpieczny? Podczas zajęć bibliotecznych rozmawialiśmy o zasadach panujących na stoku czy na lodowisku.

Uczniowie klasy Ic SP w Tyczynie na zajęciach w bibliotece

Na zajęciach czytelniczo-edukacyjnych o bezpieczeństwie podczas ferii gościliśmy pierwszaków, którzy dowiedzieli się m.in., jak należy się zachować, gdy ktoś potrzebuje naszej pomocy np. w górach. Dzieci poznały także zasady zachowania się w domu podczas ferii, ponieważ nie każdy będzie miał możliwość gdzieś wyjechać.

Rozmawialiśmy również o zdrowym odżywianiu, pieszych wycieczkach po okolicy oraz spędzaniu czasu na zewnątrz. Pomogła nam w tym prezentacja multimedialna pt. *Bezpieczne i zdrowe ferie zimowe*. Następnie uczniowie przeszli na Oddział dla Dzieci naszej biblioteki, aby wybrać ciekawe książki nie tylko na ferie.

W zajęciach poświęconych bezpieczeństwu na feriach wzięli uczniowie z klas 1-3 SP w Tyczynie.

Tekst: **Monika Dziadura**

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYNIE

**KREDYT BEZPIECZNY
PARASOL**

6,50%*

- ✓ Oprocentowanie stałe!
- ✓ Bez poręczycieli!
- ✓ Posiadasz rachunek- obniżasz prowizję!
- ✓ Okres kredytowania od 12 miesięcy do 24 miesięcy!

Zapraszamy do naszych placówek:

**Bank Spółdzielczy w Tyczynie,
tel. 17 221 92 10**

**Oddział w Rzeszowie,
tel. 17 853 43 53, 17 852 15 39**

**Oddział w Chmielniku,
tel. 17 229 66 34**

Bank bliski Tobie

www.bstyczyn.pl

*oprocentowanie na 12 miesięcy

Emerytura z perspektywą. Jak inwestować dla długoterminowego zabezpieczenia dochodów?

Jak mówi dobra praktyka zarządzania pieniędzmi: warto stać na kilku nogach finansowych. Pomimo iż zapewne jedną z tych nóg będzie stanowiła emerytura, warto zawczasu rozwijać kolejne, aby uzyskać odpowiedni poziom stabilizacji finansowej już po zakończeniu kariery zawodowej. Warto również mieć świadomość, że poleganie wyłącznie na tradycyjnych systemach emerytalnych może wiązać się ze znaczącym spadkiem jakości życia już po przejściu na emeryturę. Wobec tego samodzielne inwestycje stają się coraz bardziej istotne jako uzupełnienie świadczeń emerytalnych. Jedną z kluczowych korzyści wynikających z wcześniejszego rozpoczęcia świadomego podejścia do finansów osobistych jest fakt, że małe sumy pieniędzy, które będą konsekwentnie oszczędzane i inwestowane, mogą znacząco urosnąć z biegiem czasu.

W kontekście budowania stabilnego źródła dochodu na emeryturze istnieje wiele instrumentów inwestycyjnych, które warto rozważyć. Oto kilka z nich.

• **Lokaty bankowe** - polegają na umieszczeniu w banku określonej kwoty na określony czas, np. 3, 6, 12 miesięcy lub dłużej. Bank wypłaca odsetki na podstawie ustalonego oprocentowania. Wyższa kwota i dłuższy okres lokaty przekładają się na większe korzyści z uzyskiwanych odsetek. Po okresie, na jaki pieniądze zostały ulokowane w banku, cała kwota, powiększona o odsetki, zostaje zwrócona inwestorowi. Ryzyko związane z angażowaniem kapitału w lokaty bankowe jest bardzo małe.

• **Inwestowanie w akcje** - oznacza nabycie udziałów w spółce akcyjnej. Inwestorzy mogą zarabiać na wzroście wartości spółki (który przełoży się na wyższą cenę akcji) oraz na wypłacanych dywidendach, czyli częściach zysku, którym spółka dzieli się z inwestorami. Działanie na rynku giełdowym jest bardziej ryzykowne niż korzystanie z lokaty bankowej, jednakże zysk również może być znacząco wyższy. Aby rozpocząć inwestowanie w akcje, konieczne jest założenie konta maklerskiego, które daje dostęp do rynku giełdowego. Banki często oferują możliwość otwarcia takiego konta.

• **Zakup obligacji** oznacza zostanie wierzycielem danej: firmy, jednostki samorządu terytorialnego czy nawet skarbu państwa. Inwestując w obligacje, inwestorzy pożyczają swoje środki danemu podmiotowi i otrzymują odsetki, podobnie jak przy lokacie w banku, który płaci za dostęp do naszego kapitału zgromadzonego na lokacie. Obligacje mogą być mniej ryzykowne niż akcje, ale oferują niższe potencjalne stopy zwrotu.

Przy inwestowaniu warto pamiętać o jednej z podstawowych zasad, jaką jest dywersyfikacja, która polega na rozłożeniu inwestycji na różne klasy aktywów. Takie działanie pomaga zminimalizować ryzyko i zwiększać potencjalne zyski. Inwestowanie w różne instrumenty umożliwia budowanie zrównoważonego i stabilnego portfela inwestycyjnego. Koniec końców nigdy nie wkłada się wszystkich jajek do jednego koszyka.

Warto przyrzeć się również specjalnie przygotowanym produktom emerytalnym z III filara, czyli IKE, IKZE, PPE i PPK.

• **IKE** (Indywidualne Konto Emerytalne) to specjalny, dobrowolny rachunek emerytalny. Główną zaletą jest to, że środki gromadzone w IKE są zwolnione z podatku od zysków kapitałowych, jeśli wypłacimy je po osiągnięciu 60. roku życia. Ponadto pieniądze na IKE są w pełni

prywatne i podlegają dziedziczeniu. IKE może przyjąć różną formę produktów finansowych: bankowe konto oszczędnościowe, rachunek maklerski, jednostki funduszy inwestycyjnych czy produkty ubezpieczeniowe.

• **IKZE** (Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego) różni się od IKE kilkoma istotnymi szczegółami. Po pierwsze roczne wpłaty na IKZE można odliczyć od dochodu przy rozliczaniu podatku PIT. Oznacza to natychmiastowe korzyści finansowe. Jednak podczas wypłacania środków na emeryturze będziemy musieli zapłacić 10 proc. podatku. Warto też zauważyć, że wpłata z IKZE jest możliwa dopiero po 65. roku życia.

• **PPK i PPE** (Pracownicze Plany Kapitałowe i Pracownicze Plany Emerytalne) to formy oszczędzania na emeryturę, w które włącza się również pracodawca. Oba produkty są bardzo podobne w działaniu, a to, z którego możemy skorzystać, zależy od naszego zakładu pracy. Bardziej popularne są PPK, które wprowadzono obowiązkowo dla największych firm w lipcu 2019 r. PPK nie musiały wprowadzać firmy, które wcześniej dobrowolnie uruchomiły PPE. Oszczędzanie w PPK polega na tym, że pracodawca i pracownik co miesiąc wpłacają na fundusz określony procent pensji. Pracodawca płaci co najmniej 1,5 proc. pensji (maksymalnie 4 proc.), a pracownik co najmniej 2 proc. (maksymalnie 4 proc.). Miesięcznie nasza wypłata będzie mniejsza, ale z perspektywy naszej emerytury zyskujemy podwójnie, bo regularnie odkładaliśmy nie tylko nasze pieniądze z wynagrodzenia. Do naszej emerytury dokładał się także pracodawca.

W wieku produkcyjnym znajduje się obecnie około 22 mln Polaków, a w najlepszym wypadku na emeryturę oszczędza tylko kilkanaście procent z nich. Warto dołączyć do tego elitarnego grona, które na emeryturze będzie mieć po prostu lepiej.

Artykuł powstał w ramach projektu edukacyjnego EduAkcja. Więcej o projekcie: www.edu-akcja.org.

Znajdź nas i polub na Facebooku

UKS TYCZYN AKADEMIA TENISA STOLOWEGO

KONTAKT:
Sebastian Lubaś ☎ 607 604 666
Tadeusz Gryś ☎ 720 783 117
✉ tgrys@wp.pl ➡ atstyczyn.pl

**Zajęcia dla:
DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH**

Hala sportowa:
SP im. S.Staszica, ul. Pułanek 4
36-020 Tyczyn

Informacje Stowarzyszenia KRIS

W 2023 r. Stowarzyszenie KRIS z siedzibą w Rzeszowie realizowało projekt pt. „Nie ma na to rady - wzywają nas Bieszczady”, dofinansowany kwotą 60 tys. zł ze środków PFRON będących w dyspozycji ROPS Rzeszów. Działania zaplanowane w ramach projektu miały na celu utworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do nabywania, rozwijania i podtrzymywania umiejętności niezbędnych do ich aktywizacji społecznej i zawodowej.

Poprzez realizację grupowych zajęć warsztatowych dążyliśmy do tego, by osoby niepełnosprawne rozwijały i wykorzystywały w życiu codziennym swoje mocne strony, a nie skupiały się tylko na dolegliwościach i ograniczeniach zdrowotnych. Docelowo staraliśmy się, aby beneficjenci naszego projektu odkryli w sobie te cechy i umiejętności, które w przyszłości będą mogli przynajmniej w jakiejś części wykorzystać w szkole, w pracy zarobkowej czy choćby w codziennym funkcjonowaniu – w swojej rodzinie lub w społeczności lokalnej. W naszych działaniach uczestniczyło łącznie 29 dzieci niepełnosprawnych oraz 24 pełnoletnie osoby niepełnosprawne. Realizacja projektu przebiegała etapami.

W pierwszym etapie w dniach 28.07-02.08 ub.r. odbył się wyjazd do Ośrodka Wczasowego *Solinka* w Bukowcu; wzięło w nim udział łącznie 50 osób. Podczas pobytu uczestnicy wykonali obraz (*Leśny anioł*) oraz rzeźbę przestrzenną – amonit (przy wykorzystaniu techniki powertex).

Podczas realizacji tego wyjazdu beneficjenci projektu zwiedzili także Solinę i wnętrze Zespołu Elektro-wni Wodnych Solina-Myczkowce, a także skorzystali z przejazdu kolejką gondolową. Była także możliwość zwiedzenia Parku *Tajemnicza Solina*.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Podczas drugiego etapu realizacji projektu w dniach 24-26.11 ub.r. odbyły się warsztaty instruktażowo-motywacyjne w Ośrodku Dwór Ostoia w Klimkowie koło Rymanowa.

Podczas pobytu realizowano zajęcia warsztatowe, które oprócz nauki wykonania konkretnej ozdoby miały na celu usprawnianie manualne uczestników tych zajęć. Beneficjenci poznali technikę kumihimo – tradycyjną japońską formę wykonywania warkoczy i sznurków, którą obecnie wykorzystuje się do wykonywania biżuterii. Odbyły się także warsztaty tworzenia zwierzątek z koralików.

W ramach czasu wolnego uczestnicy mogli korzystać z basenu i sauny, a także z gry w bilarda i kręgle.

Projekt „Co przywieje nam wiatr i urośnie w trawie, poświęcimy nauce i dobrej zabawie” miał na celu zwiększenie i rozwój oferty pomocy społecznej dla seniorów poprzez promowanie zdrowego trybu życia i kreowanie pozytywnego wizerunku starości. Zadanie zostało dofinansowane przez ROPS Rzeszów kwotą 60 tys. zł. W jego realizacji wzięło udział 108 mieszkańców woj. podkarpackiego w wieku 55+.

Wyłonieni w trakcie rekrutacji seniorzy w okresie od 5.07 do 13.12 ub.r. uczestniczyli w różnorodnych warsztatach promujących zdrowy styl życia i aktywność, dostosowanych poziomem trudności do ich możliwości fizycznych i psychicznych. Uczestnicy poszerzyli swoje zainteresowania artystyczne, poznali nowe techniki i sposoby wykorzystania powszechnie dostępnych materiałów. Łącznie przeprowadzono 79 godzin zegarowych zajęć warsztatowych z rękodzieła, podczas których seniorzy nabyli lub udoskonalili swoje umiejętności manualne w pracy nad różnymi formami plastycznymi. W realizację projektu – przebiegającą etapami – zaangażowani byli także wolontariusze.

Pierwszym realizowanym w ramach zadania działaniem były warsztaty pt. *Wokół lawendy*, które odbyły się 5.07 ub.r. w destylarni lawendy *Lavere* w Krzywej Wsi k. Kamienia. Uczestnicy podczas sześciogodzinnych zajęć zwiedzili plantację, poznali zasady uprawy lawendy oraz jej odmiany i wymagania dotyczące uprawy. Odbył się także warsztat zielolecznictwa i przetwarzania lawendy; każdy mógł także zobaczyć proces destylowania kwiatów, a na zakończenie pobytu zerwać i zabrać ze sobą bukiet kwiatów lawendy i innych ziół oraz wykonać aromatyczne kadzidełko. Beneficjenci otrzymali również fiolkę z lawendowym maceratem. Dla każdego uczestnika zakupiliśmy po cztery sadzonki lawendy do posadzenia we własnym ogrodzie w celu wykorzystania leczniczych właściwości tej rośliny. Podczas pobytu w destylarni był też drobny poczęstunek.

Podczas wyjazdu w Bieszczady w ramach projektu był czas na zajęcia warsztatowe i na wędrowki po okolicy

Praca podczas zajęć warsztatowych

W ramach projektu odbyły się także warsztaty rękodzieła w salce wikarówki w Tyczynie, która wraz z zapleczem sanitarnym została udostępniona nam nieodpłatnie. Od września do grudnia ub.r. beneficjenci projektu uczestniczyli w zajęciach: szycia woreczków zapachowych wyszywanych haftem wstążeczkowym, wykonania techniką powertexu płaskorzeźby anioła, naczyń i anioła na kuli, a także dekoracji florystycznej, nagrobnej i bożonarodzeniowej.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się też wyjazdowe warsztaty instruktażowo-motywacyjne, które odbyły się w dniach 10-15.10 ub.r. w ośrodku *Połoniny Resort* w Bukowcu. W ramach zajęć warsztatowych uczestnicy wykonali torby ekologiczne i torebki wizytowe oraz ozdoby choinkowe. W czasie wolnym zorganizowano wycieczkę krajoznawczą z przewodnikiem po okolicach Leska, gdzie odbyły się także zajęcia ruchowe na basenie Aquarius.

Tekst: **Renata Połaniecka**

Sukcesy w Pucharze Polski Jujitsu

W niedzielę 10.12. ub.r. zawodnicy Podkarpackiej Szkoły Jujitsu Karate brali udział w Pucharze Polski Jujitsu, który odbywał się w Katowicach. Sportowcy rywalizowali w dziesięciu kategoriach wiekowych, a w turnieju wzięło udział 42 kluby z całej Polski. Naszą drużynę reprezentowało 8 zawodników, którzy spisali się fantastycznie, zdobywając 16 medali w konkurencjach *ne waza*, *fighting* oraz *fighting bez I fazy*.

Wszyscy nasi reprezentanci startowali w dwóch konkurencjach i wszystkim udało się wywalczyć po dwa medale. Jak zawsze pokazali się ze swojej najlepszej strony, prezentując dzielną postawę na macie. Klasyfikacja medalowa: **• Maria Ślęmp**: 2 złote medale (*ne waza* i *fighting bez I fazy*), **• Nikodem Ślęmp**: 2 złote medale (*ne waza*, *fighting bez I fazy*), **• Daniel Wójcik**: 2 złote medale (*ne waza*, *fighting bez I fazy*), **• Bernard Mazur**: srebro (*ne waza*), brąz

fighting bez I fazy), **• Miłosz Szylar**: brąz (*ne waza*), złoto (*fighting bez I fazy*), **• Stanisław Piotrowski**: srebro (*ne waza*), złoto (*fighting bez I fazy*), **• Jakub Filipek**: brąz (*ne waza*), złoto (*fighting bez I fazy*), **• Jakub Nicpoń**: brąz (*ne waza*), srebro (*lighting*).

Niepokonanymi w swoich kategoriach okazali się **Marysia**, **Daniel** i **Nikodem**, którzy nie dali szans swoim przeciwnikom, co pozwoliło im dwa razy stanąć na najwyższym stopniu podium. Wielkie brawa za odwagę startu w turnieju dla **Benka** i **Miłosza**, dla których był to pierwszy i jakże udany występ w Pucharze Polski. Gratulacje dla wszystkich startujących zawodników. Podziękowania również dla rodziców za ich doping i wsparcie.

Tekst: **Kinga Salwa**

Nasi zawodnicy podczas Pucharu Polski Jujitsu w Katowicach

Akrobatyczne sukcesy

Zawodnicy **SPLIT Formacja Akrobatyczna** zakończyli rok kalendarzowy samymi sukcesami. 26 listopada ub.r. odbyły się Akrobatyczne Talenty Leżajsk, a 2.12 Turniej Mikołajkowy Jarosław. Obydwa wydarzenia zgromadziły ponad tysiąc zawodników z 20 podkarpackich klubów.

Zawodniczki **SPLIT FA**, wśród których znajdują się uczennice Szkoły Podstawowej w Kielnarowej, pod okiem trenerki **Aleksandry Klimasz-Vásquez** zdobyły kilka medali. Podczas Akrobatycznych Talentów w Leżajsku:

- srebrny krążek w kategorii trójek dziewcząt w klasie 3 otrzymały: **Klara Wnętrzak, Natalia Smok, Martyna Wisz**;
- brązowy w kat. trójek w klasie młodzieżowej: **Lena Woźniak, Emilia Dobrzańska, Klara Wnętrzak**.

W Turnieju Mikołajkowym w Jarosławiu:

- złoto wywalczyły: **Lena Woźniak, Emilia Dobrzańska, Klara Wnętrzak**;
- brąz: **Kamila Garlak, Wiktoria Trzyna, Julia Majchrowska**;
- złoto w kategorii indywidualnej otrzymała **Natalia Smok**.

Gratulujemy zawodniczkom i trenerce. Życzymy dalszych sukcesów w Nowym Roku.

Tekst: **Aleksandra Klimasz**

Na podium zawodniczki: Klara Wnętrzak, Natalia Smok, Martyna Wisz wraz z trenerkami Aleksandrą Klimasz-Vásquez oraz Ewelina Grzywacz

Opieka naprzemienna nad dzieckiem

Z opieką naprzemienną mamy do czynienia w sytuacji, kiedy obydwój rodziców zajmuje się dzieckiem w jednakowym stopniu, przy czym obojgu rodzicom przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej. W szczególności chodzi o to, aby np. po rozwodzie małżonków ich wspólne dziecko przebywało (mieszkało) tyle samo czasu z jednym z rodziców co z drugim.

Przykładem opieki naprzemiennej nad małoletnim dzieckiem będzie sytuacja, kiedy dziecko przez dwa tygodnie będzie mieszkało z mamą, a w kolejnych dwóch tygodniach z ojcem, i tak w koło. Zatem opieka naprzemienna zakłada równorzędny podział czasu, jaki dziecko będzie spędzać ze swoimi rodzicami. W przypadku takiego modelu opieki oboje z rodziców są zaangażowani w życie dziecka, dzieląc między sobą obowiązki opiekuńcze. W przypadku opieki naprzemiennej rodzice winni dzielić się kosztami związanymi z utrzymaniem dziecka. Koszty te mogą obejmować wydatki na jedzenie, odzież, edukację, opiekę zdrowotną i inne potrzeby dziecka. W związku z powyższym w przypadku orzeczenia opieki naprzemiennej w określonych sytuacjach sądy mogą odstąpić od orzekania o konkretnej kwocie alimentów, chyba że pomiędzy rodzicami występują dysproporcje w możliwościach zarobkowych oraz stanie majątkowym.

Wiedzieć również należy, iż brak zgody drugiego rodzica na opiekę naprzemienną nie wyklucza możliwości jej ustanowienia przez sąd. Każda sprawa jest inna i wymaga indywidualnego podejścia, natomiast istotą postępowania sądowego w przedmiocie ustanowienia opieki naprzemiennej nad małoletnim dzieckiem jest tak naprawdę dobro dziecka, a więc stawianie na pierwszym miejscu jego najlepszych interesów i dobrostanu.

Materiał źródłowy: - ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359, z 2022 r. poz. 2140, z 2023 r. poz. 1606, 1615, 1843).

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak, Monika Dziadura, Anna Pondo, Anita Drazek, Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS AL DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 1. numeru „Głosu Tyczyna” (1/2024)

Rozwiąż krzyżówkę

5

4

10

13

22

9

21

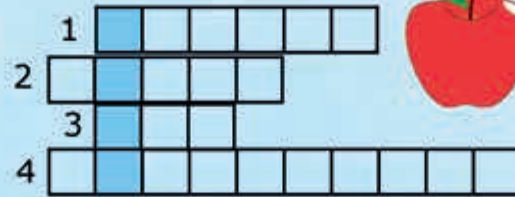
18

15

20

1

3

2

6

7

17

16

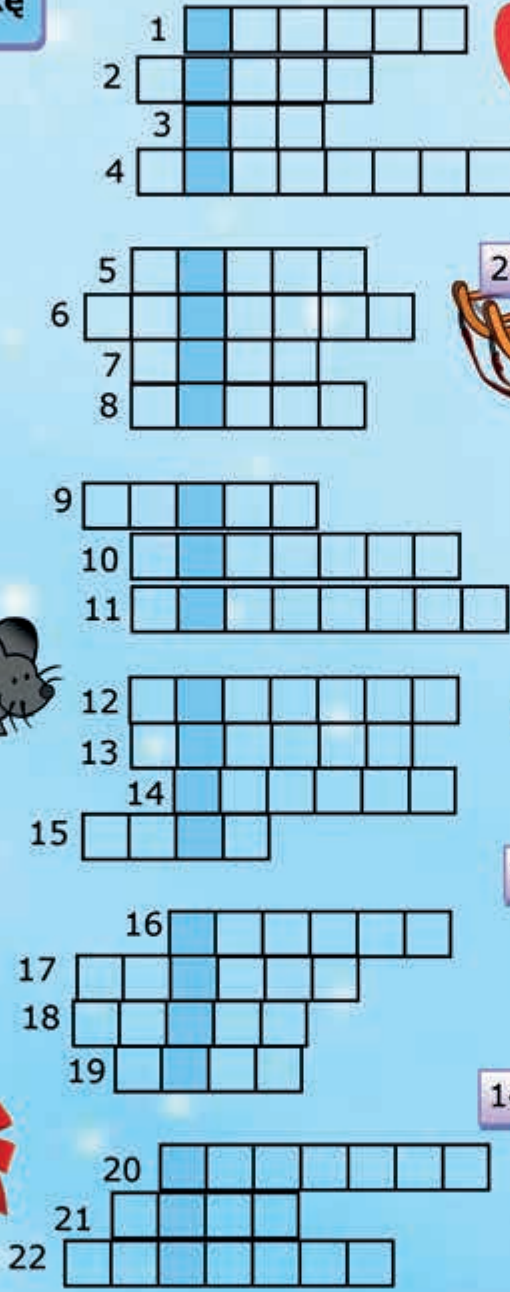

11

12

14

Był sobie człowiek zwany Frennem, który nie potrafił się z niczego cieszyć. Ciągłe chodził smutny i zadreślał się przykrymi myślami, że jest brzydki, że nikt go nie lubi, że nie umie ładnie mówić ani śpiewać, ani tańczyć. Problemy innych ludzi tak brał do siebie, że stawały się one nierozwalną częścią jego samego. Cierpiał przez to podwójnie, bo martwił się, że nikt nie dostrzega jego bolączek.

- Jak to nie widać, że mam krostę na czole, kiedy ja widzę, że tam jest! – krzyczał do lekarzy.
- Ogromna czerwona błyszcząca wielka krostka, niczym śliwa węgierka!

- Ależ, panie Frenn – odpowiadali medycy – to zwykły pryszcz. Wystarczy posmarować maścią i zniknie jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki.

Pan Frenn nie dowierzał jednak doktorom i po raz kolejny zjawiał się w gabinecie.

- Nic nie działają wszelkie pomady! – mówił z rezygnacją. - Pryszcz-śliwka jak był, tak jest! Dobrze chociaż, że słońce się skryło za chmurami, to też nie widać jak błyszczy.

- Panie Frenn – uśmiechali się doktorzy – krostka całkowicie zniknęła!

Mężczyzna na chwilę się uspokajał, by po chwili znów znaleźć jakąś niedoskonałość swojego ciała.

- Jak to, nie jestem łysy i pomarszczony? Codziennie lustro mi mówi, że tak jest – pan Frenn wpadał w panikę.

- Ależ, proszę pana, to przejściowy okres – mawiali znudzeni już lekarze. - Zimą często przesusza się skóra i włosy częściej wypadają. Wystarczy odpowiedni krem i odżywka do włosów.

I znów pan Frenn nie dowierzał i jeszcze wiele razy pukał do drzwi doktorów, póki nie uzyskał satysfakcjonującej wypowiedzi. Lekarze niezmiennie odpowiadali:

- Stan pańskich włosów się poprawił, a skóra lśni jak alabaster.

Pewnego dnia na plecach pana Frenna pojawił się niepokojący wzgórek... Mężczyzna natychmiast udał się do lekarza. Zapewne miał nadzieję, że i tym razem zostaną rozwiane jego wątpliwości. Jednakże doktorzy nie mieli dla niego dobrych wieści, a co najgorsze – nie wiedzieli, co dolega pacjentowi. Bezradnie rozkładali ręce i pocierali spocone mądre czoła.

- Niestety, panie Frenn, to poważna sprawa, której medycyna nie jest w stanie wytłumaczyć.

Pan Frenn zatem udał się do wróżbitów, lecz oni zamiast mu pomóc, to jeszcze pogorszyli sytuację. Mężczyzna był jeszcze bardziej przygnębiony, a wzgórek na plecach rósł i rósł.

Tak było do wtorkowego poranka, kiedy to pan Frenn przechodził obok jeziora i zobaczył w nim swoje odbicie. Nagle usłyszał piękny głos:

- Ten wzgórek, który nosisz na plecach, to twoje lęki, obawy i złości. Wystarczy, że przestaniesz poświęcać im tyle uwagi, a guz zniknie.

Pan Frenn rozglądał się dookoła zaciekawiony, skąd dochodzi ten tajemniczy głos, lecz nie mógł namierzyć jego właściciela. W końcu zdziwiony zapytał:

- Jak może zniknąć coś, co można namacalnie zobaczyć i dotknąć?

- Być może całkiem nie zniknie, ale przestanie rosnąć – odpowiedział głos.

Pan Frenn roześmiał się po raz pierwszy i – o dziwo – wystający wzgórek zmniejszył się do ziarenka piasku.

Odtąd mężczyzna nie poddawał się smutkom, lecz starał się nieść pomoc wszystkim, którzy – jak on wcześniej – widzieli świat w ciemnych kolorach.

Wybrane pozycje książkowe dla dzieci o zimie

Bożonarodzeniowe spotkania w szkołach w gminie Tyczyn

Jasełka w SP w Hermanowej

Wigilia w SP w Borku Starym

Świąteczny apel w SP w Tyczynie

Koncert kolęd
w wykonaniu uczniów

Wręczenie nagród laureatom
konkursów zorganizowanych
z okazji 50-lecia szkoły

Baśniowe Mikołajki w Tyczynie

Pamiątkowe zdjęcie ze św. Mikołajem

Spektakl interaktywny pt. *Matylda w krainie św. Mikołaja*

Spotkanie uświetniły występy dzieci uczęszczających na zajęcia w M-GOK w Tyczynie i filiach

